

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm IX. Contingit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

libellus offerendus, & lis contestanda est, si denunciatus veniat, vti colligitur ex *capit. Exhibita. 19. de iudic.* sin autem contumaciter se absenter, etiam lite non contestata, receptis testibus & habitis probationibus sufficientibus proceditur ad definitivam, seu condemnatoriam sententiam; vti constat ex hoc *o. & cit. c. Qualiter.* Ratio est, quia cum vertitur periculum animæ, aut publicum Ecclesiæ, tunc contra absentem contumacem proceditur lite non contestata. *cit. c. ult. §. Porro.* atqui si præcedente infamiâ aliisue indicis Prælatus denunciatur tanquam bonorum Ecclesiæ dilapidator aut in grauibus criminibus persistens, vertitur periculum animarum & publicum Ecclesiæ cui is præest; ergo lite non contestata contra ipsum contumacem procedi potest, saltem ad eius amotionem seu destitutionem; videatur *Panorm. hic. n. 23.*

4 Quæres, cur itaque Pontifex maiorem penam Episcopo, videlicet verbalis depositionis ab Ordine episcopali ac sacerdotali infligit. Resp. Si in iudicio crimen legitime cognitum sit, non omnino accidentaliter, sed coherenter ad ea, quæ in iudicium adducta sunt, tum iudex illud punire potest, vti colligitur ex *c. 2. de Confessis,* & notat *Imola hic n. 5. gl. in c. 1. verb. contingere. de Except.* sed in casu nostro ex deductis in iudicium coherenter seu accessorie cognitum fuit, quod Episcopus Curienfis post suspensionem & excommunicationem, quæ ob insuperabilem contumaciam & inobedientiam ipsi illata erat, etiam censuram violauerit celebrando, ideoque irregularitatem contraxerit, consequenter Papa inobedientiam istam & contemptum legitime puniuit per depositionem non tantum ab Episcopali iurisdictione, & administratione, sed etiam ab omni ordine Episcopali ac Sacerdotali.

5 Nota III. Si Prælatus ab officio suspensus, aut excommunicatus non toleratus, bona Ecclesiæ alienet, irrita est alienatio. Pro huius intellectu aduerte ex *Innoc. hic. n. 1. Panorm. n. 33.* Quod excommunicatio virtualiter in se includit suspensionem ab

officio, consequenter etiam à beneficio, juxta *c. Pastoralis. 53. de Appellat.* suspensus autem ab officio simpliciter & indistinctè inhabilis redditur ad omne munus seu exercitium publicæ potestatis, vti ex communi docet Suarez de Censuris *disp. 26. n. 4.* contra *gl. in c. Audiuimus. 4. Causa 24. q. 1.* administratio autem Prælati, non tantum in spiritualibus, sed etiam in temporalibus, consequenter & alienatio bonorum Ecclesiæ, actus est publicæ Ecclesiasticæ potestatis, ergo ea non est concessa Prælato suspenso aut excommunicato non tolerato, vti hinc etiam docet *Ioan. Andr. n. 2.* qua ratione *Panorm. loc. cit.* ait: quod non valeat autoritas in alienatione rerum minoris interposita per tutorem excommunicatum, cum etiam tutelæ exercitium, publicus actus sit, nec valeat arbitrium seu laudum per formam iudicii pronuntiatum à compromissario excommunicato, cum arbitria hæc ad formam iudiciorum redacta sint. *l. 1. ff. de arbitris.* sed secus est dicendum de arbitratore in contractibus & amicabili compositione, cum hæc officia publica non ceaseantur quandoquidem etiam in mulierem cadere possunt.

CAPITVLVM IX.

Contingit.

PARAPHRASIS.

Si actori propter contumaciam Rei per primum decretum, adiudicata sit possessio bonorum custodia causa, accidit nonnunquam vt ob potentiam vel dolum aduersarii, bona intra annum consequi non possit, vel acquisita amittat, & ita (cum ex multorum sententia actor anno elapso non fiat verus bonorum possessor) Reus ex malitia sua commodum reportat, quare ne contumax melioris conditionis sit quam obediens, secundum Canonicam benignitatem decernit Innocentius III. vt in dicto casu actor post annum verus efficiatur possessor.

SUM.

SUMMARIUM.

1. *Missus in possessionem bonorum custodia causâ, ab adversario tamen per dolum impeditus, fictione juris pro misso habetur, & post annum fit verus bonorum talium possessor in ordine ad juris effectus, si interea reus contumax non comparuerit.*
2. *Ex contumacia non debet commodum ferre contumax.*

NOTA I. Qui iussus est in bonorum possessionem mitti custodia causâ, si impediatur ab adversario per dolum, juris fictione pro misso habetur, ita ut elapso anno, si interea Reus contumax non comparuerit, actor in reali actione verus possessor censeatur secundum civilem & à lege tributam possessionem. Simile quiddam est jure Cæsareo statutum etiam in personali debito, ut si creditor à iudice iussus sit possessionem bonorum capere, tamen si bona possessa non sint, perinde habeatur, ac si possessa essent. *l. Quamuis. 13. ff. De rebus autoritate iudicis possidendis.*

Obijcitur. Possessio cum sit quid facti, non acquiritur solo animo, sed opus etiam est corporis apprehensione. *c. Licet. 4. c. de acquirenda possess.* Ergo sine apprehensione reali actor non potest fieri verus possessor secundum juris dispositionem. Resp. Quod hoc. *c.* dicitur, elapso anno actorem verum possessorem fieri, id non absolute intelligendum, sed tantum in ordine ad effectus juris, quos perinde participat, ac si propriè & verè possideret, ut videre est in *gl. cit. l. Quamuis.* ante lapsum vero anni missus in possessionem, aut possidere iussus ex primo decreto, non nanciscitur commoda veræ possessionis, sed duntaxat custodia, ut dictum est in *c. ult. §. in aliis ut lite non contestata.*

NOTA II. Non debet aliquis ex iniquitate sua commodum ferre, neque contumax & malus melioris esse conditionis, quam bonus & obediens, uti etiam habetur in *c. 1. verb. Nos igitur. De postulat. Pralat. & l. 3. principio. ff. De donation. inter virum & uxorem.* Glossa hic, verb. *Constituatur*, querit,

utrum etiam in causis beneficiorum missio in possessionem locum habeat ob contumaciam rei, & rectè negat. Si parochia aliâve Ecclesia aut Præbenda petatur, ut beneficium secundum jus spirituale; seu titulum, ut infra dicitur, in *c. unico. de eo qui mittitur in possessionem in 6.* affirmat autem si Ecclesia v. g. vel parochia petatur ut proprietas seu ratione subiectionis, quia dicitur subiecta Episcopo, v. g. quoad Cathedaticum, vel ratione reddituum incorporata monasterio. Ita sumitur ex *C. 1. de eo qui mittitur.* & docet *lo. Andr. hic n. 7. Ancharanus. in cit. c. Unico. ibid. Franc. n. 3.* Vide tamen *Panorm. hic n. 17.* & quæ dicentur in *cit. c. Unico.*

CAPITULUM X.

Venerabilis.

PARAPHRASIS.

Gregorius IX. Burdegalensem Episcopum peremptoriè citat ad initium proximè venturæ quadragesimæ, ut per se, vel per idoneum procuratorem, Apostolico conspectui adit, ad litem contestandam super jure Primatiæ, quod Archiepiscopus Bituricensis sibi super ipsum & provinciam eius competere contendebat. Sed & insuper quibusdam extra Romam mandavit, ut eundem Burdegalensem Apostolica autoritate ad eundem terminum peremptorium Romam citari curarent, sin autem reperiri non posset, citationis edictum juxta Ecclesiam publicè proponi facerent. De hac ipsa controversia inter duos Archiepiscopos videatur *c. ult. de maioriute. & c. ult. de dilationibus.*

SUMMARIUM.

1. *Citatio ad tempus quadragesimæ simpliciter prolatum facta, de proxima quadragesima intelligi debet, nisi ex adiunctis aliud colligi debeat.*
2. *Commissarii quibus citandi munus committitur, non possunt hoc alii autoritative faciendum committere, quamvis per alios promulgare edictum citationis possint.*